

Loviisan kaupungin lausunto Uusimaa VISIO –kaavaluonnoksesta

KH 18.05.2026 § 156
270/10.02.00/2025

Valmistelija

Kaupunkisuunnittelupäällikkö Marko Luukkonen, puh. 0440 555 403

Visio-kaava nähtävillä ja lausunnoilla

Uudenmaan liitto valmistele uutta vaihemaakuntakaavaa ja kaava on nyt valmisteluvaiheessa. Kaavan nimi on VISIO – Innovatiivinen vihreä siirtymä, Uudenmaan 5. vaihemaakuntakaava ja se laaditaan koko Uudenmaan alueelle. VISIO kaava täydentää ja päivittää voimassa olevaa kaavakokonaisuutta vihreän ja puhtaan siirtymän teemojen sekä maanpuolustuksen osalta. VISIO-kaava on vaihemaakuntakaava eli se täydentää ja päivittää voimassa olevaa kaavakokonaisuutta kuudella teemalla: Energia, teollinen tuotanto, kiertotalous ja maa-aineshuolto, luonto ja hiilensidonta, logistiikka ja pitkän matkan henkilöliikenne, vesihuolto ja vesivarat sekä maanpuolustus. Uusi maakuntakaava ratkoo, miten tulevaisuuden energiaratkaisut, isot liikennehankkeet ja vihreän siirtymän keskittymät sovitetaan yhteen ympäristön ja luonnon arvojen kanssa tiheästi asutulla Uudellamaalla.

Uudenmaan liitto pyytää Loviisan kaupungin lausuntoa Uusimaa-kaavan VISIO-kaavan luonnoksesta. Koko kaavaluonnosaineistoon voi tutustua kaavan verkkosivuilla: uudenmaanliitto.fi/visio-kaava. Lausunnot pyydettiin toimittamaan viimeistään perjantaina 8.5.2026 klo 14 mennessä.

Aikataululussyistä tämä lausunto on toimitettu määräaikaan mennessä Uudenmaan liitolle viranhaltijalausuntona, mutta Loviisan kaupunki varaa mahdollisuuden täydentää lausuntoaan toukokuun aikana heti kaupunginhallituksen käsittelyn (18.5.2026) jälkeen.

Luonnoksen kaava-aineistoon kuuluvat: Kartat ja määräykset (oikeusvaikutteiset), kaavakartta, kaavamerkinnot ja määräykset, kaavaselostus liitteineen. Lisäksi muu aineisto muun muassa osallistumis- ja arviointisuunnitelma, kumottavaksi esitettävien merkintöjen kartta, maakuntakaavojen epävirallinen yhdistelmäkartta ja sen merkinnät ja määräykset sisältäen myös kumottavaksi esitettävät merkinnät. Kaavan taustaselvitykset löytyvät VISIO-kaavan internet-pääsivulta teemojen alta. [VISIO-kaavan luonnos - Uudenmaan liitto](#)

Loviisan kaupungin lausunto VISIO-kaavan luonnoksesta

Loviisan kaupunki on tutustunut VISIO kaavaluonnokseen ja siihen liittyvään materiaaliin. Kaavalausunnossa on teemoittain nostettu esille Loviisan kaupungin kannalta tärkeitä suunnittelukysymyksiä.

Visio-kaava täydentää ja osin myös korvaa voimassa olevan maakuntakaavan merkintöjä ja määräyksiä. Kyse ei täten ole kokonaismaakuntakaavasta, vaan visio-kaavan muutokset kohdentuvat vain osalle kaava-aluetta ja kaavassa erikseen tarkastettavaan kuuteen teemaan: 1) energia, 2) teollinen tuotanto, 3) kiertotalous 4) maa-aineshuolto, 5) luonto- ja hiilensidonta, 6) logistiikka ja pitkän matkan henkilöliikenne. Kaavan teemoista vain osa kohdentuu suoraan Loviisan kaupungin alueelle. Osassa teemoista vaikutukset Loviisaan tulevat olemaan suhteellisen vähäisiä tai epäsuoria, mutta kaavalla on myös merkittäviä suoria vaikutuksia Loviisan kehittämislle.

Loviisaa koskevista kaavaratkaisuista tärkeimpänä voidaan pitää energiateemaan liittyviä kaavamerkintöjä ja määräyksiä. Voimassa olevan maakuntakaavan ydinvoimalamerkintää on kaavaluonnoksessa tarkennettu siten, että kaavaluonnos mahdollistaa osaltaan Loviisan Källan ydinvoimalaa koskevan hankkeen edistämisen ja siihen kytkeytyvät puhdasta siirtymää edistävien muiden teollisuushankkeiden jatkosuunnittelun. Maakuntakaavan aineistossa on Fortumin koostama selvitys, jossa tarkastellaan Fortumin omistamaa 300 hehtaarin maa-alueella Loviisan ydinvoimalaitoksen läheisyydessä. Källan alueella on maakuntakaavan rinnalla käynnistymässä yleiskaavan muuttaminen kuluvan vuoden 2026 aikana. Ydinvoimaan liittyviltä osin yleiskaavassa tukeudutaan osaltaan maakuntakaavaan ja sen selvityksiin. Asemakaavoitus käynnistyy sen jälkeen maakunta- ja yleiskaavan mahdollistamassa sekä hankkeiden edellyttämässä aikataulussa. Kaavaratkaisu tukee kaupungin energiatoimialaan ja vihreään siirtymään sekä investointien houkutteluun liittyviä tavoitteita.

Maakuntakaavassa otetaan kantaa myös aurinkovoiman sijoittumiseen liittyviin kysymyksiin. Maakuntakaava tulee ohjaamaan maankäyttöä aurinkovoimateeman osalta Loviisassa aavistuksen myöhässä, koska kuumin sähköverkon käytettävissä olevaan kapasiteettiin tukeutuva aurinkovoimalahankkeiden suunnittelubuumi käynnistyi jo noin kaksi vuotta sitten. Suurelta osin kaavahankkeet saataneen hyväksymismenettelyyn noin kahden vuoden kuluessa. Loviisassa aurinkovoimalahankkeista yksi on yleiskaavoitettu ja kaksi pienempää on edennyt lupavaiheeseen. Kaksi yleiskaavahanketta on YVA-vaiheessa. Pienempiä hankkeita on jo rakentamislupavaiheessa, mutta ne odottavat ilmeisesti vielä investointipäätöksiä. Yksi iso jo yleiskaavoitettu hanke on tämänhetkisen tiedon valossa suurella todennäköisyydellä toteutumassa. Aurinkovoimalahankkeita voi tulevaisuudessa kuitenkin edelleen lähteä liikkeelle joko uusina tai vanhojen hankkeiden pohjalta, joten niihin maakuntakaavalla ja tulevalle vielä valmistelussa olevalla uudella lainsäädännöllä tulee olemaan vaikutusta. Maakuntakaava tuo tarpeellisen uuden ohjausvälineen aurinkovoimalarakentamiseen.

Kaavakartalle on merkitty kohdemerkinnällä isoimmat teollisen tuotannon, logistiikan, maa-aineshuollon ja kiertotalouden keskittymät. Loviisassa kohdemerkintöjä on kaksi kappaletta, yksi Källan alueelle ja toinen Itäisen liittymän itäpuolelle olemassa olevalle pääosin rakennetulle teollisuusalueelle. Jälkimmäisen kohdemerkinnän sijoittumisen perusteet eivät selviä kaava-asiakirjoista, joten sen osalta on syytä vielä pohtia merkinnän sijoittumista ja sen perusteita. Maa-aineshuoltoon ja kiertotalouteen liittyvät kysymykset ovat enenevässä määrin nousseet esille myös muun muassa Loviisassa vireillä olevien isoja tonttikokoja edellyttävien hankkeiden yhteydessä. Laajojen maa-alueiden tasaaminen edellyttää maa-aineshuoltoon ja kiertotalouteen liittyviä toimivia ratkaisuja. Kiertotalous edellyttää laajoja ja muuhun maankäyttöön ja liikenneverkkoon kytkeytyviä käsittelyalueita, joista voi olla merkittävää haittaa muun muassa asumiselle ja virkistykselle.

Maakuntakaavassa Uudenmaan ratahankkeista VISIO-kaavassa esitetään Porvoon kautta itään suunniteltu Itärata, Lentoradan oikaisu sekä Tallinna-tunnelin rahtiradan kokonaisuus lentokentän pohjoispuolella. Edellä mainituista radoista Itärata sijoittuu Loviisan alueelle, joten tässä lausunnossa otetaan kantaa siihen. Itärata on luonnoksessa osaltaan linjattu Loviisan läntisten suhteellisen taajaan asuttujen maisema- ja kulttuurihistoriallisten maaseutualueiden läpi. Kaavaluonnoksessa on esitetty kaikki Itärataa koskevassa YVA-selvityksessä ja

yleissuunnitelmassa arvioitavana olleet linjausvaihtoehdot. Loviisan kaupunki on antanut lausunnon maaliskuussa 2026 Itäradan YVA-selostuksesta. Lausunnossa kaupunki on esittänyt muun muassa seuraavaa: ”Radan jatkosuunnittelussa tulisi Vanhankylän–Koskenkylän–Liljendalin ja Rutumin välillä selvittää tunnelivaihtoehtoja. Koskenkylä–Vanhakylä osayleiskaavassa valtakunnallisesti arvokkaaksi luokiteltu Pernajanlahti ja Koskenkylän jokilaakso muodostavat tärkeän maisema- ja kulttuurihistoriallisen ympäristökokonaisuuden. Loviisan kaupunki pitää uutta ratayhteyttä positiivisena asiana Itä-Uudellemaalle ja erityisesti, jos sen toteutumisen myötä Koskenkylän alue olisi liitettävissä lähijunaliikenteen piiriin.” Edellä oleva lausuma on syytä ottaa huomioon maakuntakaavoituksessa.

Viheryhteyksiä on kautta linjan tarkasteltu ja tarkennettu verrattuna voimassa olevaan maakuntakaavaan. Yhteystarpeita on myös luokiteltu niiden nykytilanteen perusteella. Niihin ei ole Loviisassa tehty isoja muutoksia, eikä niistä ole toisaalta myöskään huomautettavaa. Kaavakartalle on merkitty myös luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita. Niitä löytyy Loviisasta Loviisan ja Pyhtään kunnanrajan tuntumasta sekä lännessä merialueilta.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Tomas Björkroth
Ehdotus	Kaupunginhallitus antaa Uusimaa VISIO maakuntakaavaluonnoksesta edellä esittelytekstissä olevan lausunnon.
Käsittely	Kaupunkisuunnittelupäällikkö Marko Luukkonen oli kokoukseen kutsuttuna läsnä klo 17.45–18.10 ja esitteli asiaa sekä vastasi kaupunginhallituksen jäsenten kysymyksiin.
Päätös	Päätös ehdotuksen mukainen. Pykälä tarkastettiin välittömästi.